

Dette afsnit indeholder en oversigt over de almindelige domstole i Frankrig.

Almindelige domstole – indledning

Førsteinstansdomstole

Domstole i civilsager

1. Førsteinstansretten for større sager (*Tribunal de grande instance*)

Førsteinstansretten for større sager behandler tvister mellem enkeltpersoner (**civil- og handelssager**) om **beløb over 10 000 EUR**.

Den er desuden, uanset beløbsstørrelse, **navnlig kompetent** til at behandle tvister **på følgende områder**:

Familieret: ægteskab, slægtskab, adoption, erklæring om bortblivelse

Ændring af civilstandsakter

Arv

Administrative bøder udstedt af personregisterføreren

Fast ejendom – søgsmål til anerkendelse eller beskyttelse af ejendomsret

Priser til industrien

Opløsning af foreninger

Beskyttelsesforanstaltninger, rekonstruktion og likvidation, når skyldneren hverken er en erhvervs virksomhed eller er indskrevet i erhvervsregistret

Forsikring mod arbejdsulykker og erhvervs sygdomme for selvstændige i landbrugssektoren

Registreringsafgifter, tinglysningsafgifter, stempelafgifter samt tilsvarende skatter og afgifter

Forretningslejemål undtagen tvister vedrørende fastsættelse af prisen i forbindelse med nyt eller forlængelse af lejemål, erhvervslejemål og aftaler om midlertidige erhvervslejemål

Anfægtelse af ægtheden af officielle dokumenter

Civile søgsmål vedrørende ærekrænkelser eller offentlige og ikke-offentlige injurier, mundtlige eller skriftlige.

Tvister vedrørende betaling af, sikkerhedsstillelse for eller tilbagebetaling af alle former for fordringer, der inddrives af toldmyndighederne, og andre todsager i de tilfælde og på de betingelser, der er fastsat i toldkodeksen

Førsteinstansretten for større sager består af juridiske dommere: en retspræsident, en næstformand, dommere, **statsadvokaten**, vicesstatsanklagere og stedfortrædere.

Nogle af disse dommere er specialiserede dommere, der hovedsagelig dømmer i straffesager, såsom:

Ungdomsretten (*le juge des enfants*), som er kompetent til at træffe foranstaltninger til beskyttelse af udsatte mindreårige og dømme i sager vedrørende mindre lovovertrædelser (*contraventions et délits*) i kategori 5 begået af mindreårige. Ved private strafferetssager kan den udelukkende idømme opdragende foranstaltninger. Når dommeren er formand for retten, bistås han af to lægdommere, og domstolen kan pålægge opdragende sanktioner og afsige domme.

Fuldbyrdelsesdommeren (*le juge de l'application des peines*), som har til opgave at fastlægge betingelserne for fuldbyrdelse af frihedsstraffe. Når dommeren griber ind i sager, hvor der er idømt frihedsstraf (fængsel), har han beføjelse til at ændre dommen (f.eks. åbent fængsel, udgangstilladelse, betinget løsladelse, elektronisk overvågning). Når dommeren griber ind i et åbent forløb, skal han følge og føre tilsyn med den dømtes strafafsoning (f.eks. betinget fængselsstraf, samfundstjeneste, offentligt tilsyn).

Undersøgelsesdommeren (*le juge d'instruction*), som under opsyn af appelretten har ansvaret for at træffe alle fornødne foranstaltninger for at få belyst sagen. Undersøgelsesdommeren indsamler alle bevismidler i sagen, uanset om de er belastende eller begunstigende. Når dommeren mener, at undersøgelsen er afsluttet, meddeler han enten tiltalefråfald eller henviser den sigtede til en domstol, der forestår pådømmelsen. Undersøgelsesdommeren kan ikke indlede en undersøgelse af egen drift, men skal have sagen henvist fra statsadvokaten eller fra ofret i forbindelse med en klage, hvor ofret indtræder som civil part.

Førsteinstansretten for større sager er normalt beliggende i **departementets hovedby**, men kan også findes i andre kommuner. Den 1. januar 2017 fandtes der 164 førsteinstansretter for større sager.

2. Førsteinstansretten for mindre sager (*Tribunal d'instance*)

Førsteinstansretten for mindre sager behandler tvister mellem enkeltpersoner (civile sager) om **beløb under 10 000 EUR (den har enekompetence i visse sager, uanset beløbsstørrelsen, f.eks. i sager vedrørende skel og udsættelse af lejere)**.

Den har endvidere **judicielle kompetencer** (f.eks. udlæg i løn og livrente, valgtekniske spørgsmål, lejemål) og **administrative kompetencer**. Justitssekretæren, der forestår justitskontoret ved førsteinstansretten for mindre sager, kan således udstede erklæringer om fransk nationalitet.

Dommeren ved førsteinstansretten for mindre sager fungerer desuden som **dommer i værgemålssager** (*juge des tutelles*) (med undtagelse af værgemål for mindreårige, som siden en lov af 12. maj 2009 hører under familieretten under førsteinstansretten for større sager (*juge aux affaires familiales du tribunal de grande instance*)). Dommeren skal således beskytte sårbare voksne, navnlig ved at kontrollere forvaltningen af deres aktiver.

Førsteinstansretten for mindre sager består af en eller flere dommere, men sagerne behandles af én enkelt dommer.

Førsteinstansretten for mindre sager er normalt beliggende i **hovedbyen i retskredsen** (*arrondissement*). Den 1. januar 2017 fandtes der 307 førsteinstansretter for mindre sager.

3. Nærdomstolen (*Jurisdiction de proximité*)

Nærdomstolene behandler **civilretlige tvister** om **beløb under 4 000 EUR**.

Nærdomstolene blev nedlagt den 1. juli 2017 (lov nr. 2011-1862 af 13. december 2011), hvor deres beføjelser blev overdraget til førsteinstansretterne.

4. Handelsretten (*Tribunal de commerce*)

Handelsretten behandler **tvister** vedrørende transaktioner mellem erhvervsdrivende, kreditinstitutter eller mellem erhvervsdrivende og kreditinstitutter samt tvister vedrørende handelsselskaber eller handelstransaktioner mellem personer. Den behandler endvidere **sager vedrørende selskaber i økonomiske vanskeligheder**.

Handelsretten består af lægdommere, frivillige, erhvervsdrivende eller virksomhedsledere. De vælges for to år ved det første valg og herefter for fire år efter udløbet af den første mandatperiode af en valgforsamling bestående af nuværende og tidligere dommere ved retten samt repræsentanter for erhvervslivet. Repræsentanterne for erhvervslivet er erhvervsdrivende eller virksomhedsledere, og de vælges hvert femte år i handelsrettens retskreds. De deltager hvert år i valget af dommerne ved handelsretterne.

Den 1. januar 2017 fandtes der **134 handelsretter i Frankrig, syv handelskamre i departementet Alsace-Moselle og ni blandede handelsretter i de franske oversøiske departementer.**

Handelsretten skal have mindst tre dommere, medmindre andet er bestemt.

Anklagemyndigheden repræsenterer samfundets interesser ved retten. Den udtaler sig altid i sager vedrørende selskaber i økonomiske vanskeligheder.

Handelsrettens justitskontor forestås af en justitssekretær, der er en ministeriel embedsmand.

5. Arbejdsretten (*Conseil de prud'hommes*)

Arbejdsretten bilægger tvister mellem arbejdstagere og arbejdsgivere i forbindelse med en arbejdsaftale (løn, arbejdstid, chikane, sanktioner osv.).

Arbejdsretten er en paritetisk ret, som består af lægdommere, der repræsenterer arbejdsgivere og arbejdstagere.

Den er opdelt i fem specialiserede områder (ledelse, industri, handel og tjenesteydelser, landbrug, øvrige aktiviteter). I tilfælde af stemmelighed mellem de fire voldgiftsmænd træffes afgørelse af en "juge départiteur", der udpeges af formanden for førsteinstansretten for større sager.

Der findes en eller flere arbejdsretter i hvert departement og mindst én i retskredsen for førsteinstansretten for større sager.

Der findes i alt 210 arbejdsretter.

Efter reorganiseringen af arbejdsretterne i 2017 vil voldgiftsmænd ikke længere blive valgt, idet de vil blive udpeget efter forslag fra de mest repræsentative fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer på grundlag af en høring. De udnævnes for en periode på fire år.

6. Retten i sager om social sikring (*Tribunal des affaires de la sécurité sociale*)

Retten i sager om social sikring behandler **tvister mellem socialsikringsorganer og brugere** (f.eks. problemer ved optagelse i en socialsikringsordning og tildeling og fastsættelse af ydelser).

Den består af en formand (dommer ved førsteinstansretten for større sager eller æresdommer), en bisidder, der repræsenterer arbejdstageren, og en bisidder, der repræsenterer arbejdsgiveren eller den selvstændige, der begge vælges for tre år af præsidenten for appelretten med udgangspunkt i en liste, der inden for hver retskreds opstilles af regionaldirektøren for ungdom, sport og social samhørighed efter forslag fra de mest repræsentative fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer.

Der findes 114 retter for socialsikrings spørgsmål.

7. Retten for tvister vedrørende tab af arbejdsevne (*Tribunal du contentieux de l'incapacité*)

Retten for tvister vedrørende tab af arbejdsevne behandler tvister vedrørende en socialt sikret persons invaliditet eller tab af arbejdsevne, dvs. arten eller omfanget af tab af arbejdsevne som følge af sygdom eller en arbejdsulykke eller invaliditet som følge af sygdom eller ulykker uden for arbejdet.

Retten består af en formand (æresdommer eller anden kompetent person), der udpeges ved en bekendtgørelse udstedt af justitsministeren, en bisidder, der repræsenterer arbejdstageren, og en bisidder, der repræsenterer arbejdsgiveren eller den selvstændige (begge vælges for tre år af præsidenten for appelretten i den retskreds, hvor retten er beliggende, med udgangspunkt i en liste, der er udarbejdet af regionaldirektøren for ungdom, sport og social samhørighed efter forslag fra de mest repræsentative faglige organisationer).

Der findes 26 retter for tvister vedrørende tab af arbejdsevne.

Den 1. januar 2019 blev TASS-tvister, TCI-tvister og en del af tvisterne vedrørende afgørelser truffet af socialsikringsudvalgene i departementerne (CDAS) overført til førsteinstansretten for større sager, og disse specialretter blev nedlagt.

8. Den paritetiske jordbrugsret (*Tribunal paritaire des baux ruraux*)

Den paritetiske jordbrugsret er kompetent til at behandle **tvister mellem ejere af landbrugsjord og forpagtere** vedrørende forpagtning og delforpagtning, kvægforgpagtning, opsigelig forpagtning, forpagtning med dyrkningsforpligtelse, langtidforpagtning og aftaler om at benytte jord som græsningsarealer. Formanden for den paritetiske jordbrugsret er en dommer fra førsteinstansretten for mindre sager. Vedkommende bistås af fire lægdommere (to ejere og to forpagtere), som vælges for seks år med udgangspunkt i en valgliste udarbejdet af borgmestrene efter forslag fra nævnet for udarbejdelse af valglister.

Efter reorganiseringen af de paritetiske jordbrugsretter i 2018 vil dommerne ikke længere blive valgt, idet de vil blive udpeget efter forslag fra de mest repræsentative berørte faglige organisationer på grundlag af en høring. De udnævnes for en periode på seks år.

Domstole i straffesager

1. Nævningeretten (*Cour d'assises*)

Nævningeretten har kompetence til at **pådomme de mest alvorlige lovovertrædelser** (*crimes*), som kan straffes med mellem 10 års fængsel og fængsel på livstid.

Hvert departement har en **nævningeret**, som ikke er permanent, men samles, når det er nødvendigt. I de største departementer er den dog nærmest permanent.

Den består af tre juridiske dommere: en formand (afdelingsformand eller rådgiver ved appelretten) og to assessorer (rådgivere ved appelretten eller dommere ved førsteinstansretten for større sager i det departement, hvor retten er sat) samt et nævningeting (seks tilfældigt valgte borgere). Den behandler også sager, hvor mindreårige har begået forbrydelser. Assessorerne fungerer i disse sager som dommere ved en ungdomsdomstol (*juges des enfants*).

Visse forbrydelser under terror-, militær- eller narkotikalovgivningen pådommes af en nævningeret, der udelukkende består af juridiske dommere.

Anklagemyndigheden er repræsenteret af en offentlig anklager.

2. Retten i første instans i straffesager (*Tribunal correctionnel*)

Retten i første instans i straffesager har kompetence til at **pådomme større lovovertrædelser** (*délits*), der kan straffes med højst 10 års fængsel eller en bødestraf på 3 750 EUR eller mere. Den er tilknyttet førsteinstansretten for større sager og består normalt af tre dommere, med undtagelse af de sager, der kan pådommes af en enkelt dommer.

Anklagemyndigheden er repræsenteret af statsadvokaten eller en stedfortræder.

3. Politiretten (*Tribunal de police*)

Indtil den 1. juli 2017 havde politiretten kompetence til at pådomme mindre lovovertrædelser i kategori 5, den havde sæde i førsteinstansretten for mindre sager, og sagerne blev afgjort af én enkelt dommer. Efter den 1. juli 2017 er den kompetent til at pådomme alle lovovertrædelser, den har sæde i førsteinstansretten for større sager og består af en dommer ved denne ret.

Anklagemyndigheden er repræsenteret af statsadvokaten eller en stedfortræder.

4. Nærdomstolen (*Jurisdiction de proximité*)

Nærdomstolen havde indtil den 1. juli 2017 kompetence til at pådomme mindre lovovertrædelser (*contraventions*) i kategori 1-4. Den har sæde i førsteinstansretten for mindre sager, og sagerne afgøres af én enkelt dommer.

Anklagemyndighedens funktioner udøves normalt af en politidirektør. Nærdomstolen blev nedlagt den 1. juli 2017, hvor dens beføjelser blev overdraget til politiretten, der på samme dato blev tilknyttet førsteinstansretten for større sager.

5. Specialretter (*Juridictions spécialisées*)

Der findes også specialretter for visse strafferetlige tvister, f.eks. søretter (i øjeblikket seks), som er kompetente til at pådømme visse lovovertrædelser i forbindelse med søfart.

Andeninstansdomstole

Appelretten er retten i anden instans. Den genbehandler de retlige og faktiske omstændigheder i **sager, hvori der allerede er afsagt dom af retten i første instans**.

Den består udelukkende af juridiske dommere: en præsident, afdelingsformænd og rådgivere (med undtagelse af nævningeappelretten, jf. nedenfor).

Hver appelret er organiseret i et varierende antal afdelinger, herunder specialiserede afdelinger (civil-, social-, handels- og straffesager)

Nævningerettens afgørelser pådømmes i appel af et andet nævningeting, der er udpeget af afdelingen for straffesager under kassationsretten.

Appelnævningeretten (*cour d'assises d'appel*) består af ni nævninge.

Appelinstansen ved retten for tvister vedrørende tab af arbejdsevne er **den nationale domstol for tvister vedrørende tab af arbejdsevne og fastsættelse af forsikringssummen ved arbejdsulykker** (*cour nationale de l'incapacité et de la tarification de l'assurance des accidents du travail*). Den træffer ligeledes afgørelse som eneste instans i tvister vedrørende forsikringssummen ved arbejdsulykker. Anklagemyndigheden er repræsenteret af statsadvokaten eller en offentlig anklager eller stedfortrædere herfor.

Denne ret blev ligeledes nedlagt den 1. januar 2019.

Kassationsretten (*Cour de cassation*)

Kassationsretten er **den øverste domstol** og er hjemmehørende i Paris. Den tager ikke stilling til de faktiske omstændigheder og beviser, men har til opgave at kontrollere, at **de afgørelser, der er truffet af domstolene, er i overensstemmelse med** loven og retsplejebestemmelserne. Den udgør dermed ikke en tredje instans, men sikrer **retsheden** og fungerer således som det **regulerende retslige organ til at sikre lovformelige retslige procedurer**.

Den udtaler sig navnlig i sager, der forelægges af domstolene, vedrørende nye alvorlige og vanskelige juridiske problemstillinger, der skal tages stilling til i en lang række sager.

Den behandler navnlig sager, der forelægges via en **kassationsappel** (*pourvoir de cassation*) af en person, der har været part i en domsafgørelse, eller af anklagemyndigheden.

Hvis retten finder, at domsafgørelsen ikke er truffet i overensstemmelse med retsfor skrifterne, **kasserer den afgørelsen**. Sagen henvises i disse tilfælde til en domstol til fornyet rettergang.

I modsat fald **forkaster den appellen**, hvorved den anfægtede afgørelse gøres endelig.

Kassationsretten kan undtagelsesvis **kassere afgørelsen** uden at henvise sagen til fornyet rettergang, hvis der ikke skal træffes en ny afgørelse om sagens realitet. I civile sager kan den også træffe afgørelse om sagens realitet, når det er begrundet i en forsvarlig retspleje, og i straffesager ved at kassere sagen uden at henvise den til fornyet rettergang afslutte en tvist, når de faktiske omstændigheder, der er blevet fastlagt og bedømt i første instans, giver mulighed for at anvende den relevante retsregel.

Kassationsretten er opdelt i afdelinger (tre civile afdelinger – en handelsafdeling, en socialafdeling og en straffeafdeling), som hver består af juridiske dommere, en formand og rådgivere. Afhængigt af sagens karakter kan den træffe afgørelser i blandede afdelinger (afdelinger bestående af dommere fra mindst tre afdelinger) eller i plenum (præsidenten, formændene og aldersformændene for hver afdeling og en rådgiver fra hver afdeling).

Anklagemyndigheden er repræsenteret af **statsadvokaten** (*procureur général*) og anklagerne.

Juridiske databaser

De juridiske databaser i Frankrig er offentligt tilgængelige på internettet. Webstedet [Légifrance](#) indeholder afgørelser fra kassationsretten og appeldomstolene:

CASS-databasen indeholder offentliggjorte afgørelser fra kassationsretten

INCA-databasen indeholder ikke-publicerede afgørelser

CAPP-databasen indeholder afgørelser fra appeldomstolene.

Er der gratis adgang til databasen?

Ja, der er **gratis adgang** til databasen.

Kort beskrivelse af indholdet

Afgørelserne findes på fransk, og **enkelte afgørelser oversættes også til engelsk, arabisk eller mandarin**.

CASS-databasen indeholder 120 000 afgørelser, og der registreres årligt 2 100 nye.

INCA-databasen indeholder 246 000 afgørelser, og der registreres årligt 10 000 nye.

CAPP-databasen indeholder 19 000 afgørelser, og der registreres årligt 20 000 nye.

Relevante links

[Retternes kompetence – Frankrig](#)

Sidste opdatering: 14/04/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.